

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันการศึกษานับว่าเจริญก้าวหน้า มีพัฒนาการทั้งทางด้านวิชาการและเทคนิค การศึกษา คนต่าง ๆ ทุกสาขาวิชาต่าง ๆ เองก็ปรับปรุงอย่างขนานใหญ่ เพื่อให้ทัน ต่อความก้าวหน้าของโลก โดยมีการปรับปรุงสภาพและวิธีการให้ทันสมัย จุดประสงค์สำคัญ ก็เพื่อให้การศึกษาสาขาอื่น ๆ โดยบรรลุผลสมตามความมุ่งหมายนั่นเอง มีการนำเอา เทคโนโลยี ซึ่งช่วยด้านการเรียนการสอนหลายอย่าง เข้ามามีใช้ คือการใช้เครื่องมือทาง โสตทัศนศึกษา ส่งเสริมการเรียนการสอนให้ประสิทธิภาพมากขึ้น โดยใช้เวลาและ พลังงานน้อยลง โดยนำเข้มาใช้ในทุกระดับการศึกษา ทั้งกับเด็กที่มีสภาพร่างกายปกติและ เด็กที่มีสภาพร่างกายไม่ปกติ คือ เด็กพิการด้วย

การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ประเภทคนหูหนวก อันนับได้ว่าเป็นคนขาด พัฒนาการทางด้านภาษา ไม่สามารถได้ยินเสียง ไม่สามารถพูดติดต่อกับคนอื่น ๆ ได้เช่น คนปกติเขากระทำได้ ถึงแม้จะมีขบวนการยุ่งยากซับซ้อน เป็นของตนเองในการติดต่อสื่อสาร ทำให้การเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงในชีวิตประจำวันมีน้อย ต้องเรียนรู้และใช้เวลาเรียน มากกว่าเด็กปกติ ทั้งประสิทธิภาพของ คนหูหนวกก็น้อยต่ำกว่าคนปกติอีกด้วย คนหูหนวก ใช้ "ตา" เพื่อการศึกษา เป็นสำคัญ ดังนั้นโสตทัศนอุปกรณ์จึงมีใช้เพียงสิ่งที่จะส่งเสริมการเรียนรู้ให้ดีขึ้นเท่านั้น หากแต่เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการสอนคนหูหนวก นับตั้งแต่ระดับอนุบาล ประถมศึกษา จนถึงมัธยมศึกษาเลยทีเดียว

การจัดการศึกษาสำหรับ เด็กหูหนวก (ในต่างประเทศ)¹

ก่อนอื่นควรจะทราบ เรื่อง รัฐธรรมนูญของอเมริกา เสียก่อน ในรัฐธรรมนูญของอเมริกาไม่เคยมีเรื่อง เกี่ยวกับการศึกษา เลย ทั้งนี้เนื่องจากเมื่อแรกจะประกาศใช้รัฐธรรมนูญ ในตอนประกาศอิสรภาพนั้น ได้ขอความร่วมมือจากแต่ละรัฐมาช่วยร่าง ในการร่างกฎหมาย เกี่ยวกับการศึกษาก็จำกัดตายตัวไม่ได้ ต้องให้เหมาะกับแต่ละรัฐ ฉะนั้นจึง เป็นหน้าที่ของรัฐ นั้น ๆ จัดการศึกษาของตน โดยมักเรียนไม่ต้อง เสียค่าเล่าเรียน รัฐบาลกลาง เพียงให้การ ช่วยเหลือให้เงินแก่รัฐเล็ก ๆ และรัฐย่อย ๆ เรียกว่า Grants-in-Aid และมีเจ้าหน้าที่ ส่วนกลาง (Federal) คอยดูแล

การจัดและดำเนินการโรงเรียนสอนคนหูหนวกก็เช่นกัน เป็นหน้าที่ของแต่ละรัฐจัด กับขึ้นเอง โรงเรียนสำหรับคนหูหนวกซึ่ง เป็นของรัฐจัดมีอยู่ทุกรัฐ รัฐละ 1 แห่ง นอกนั้น เอกชนจัดขึ้นเอง ฉะนั้น โรงเรียนสำหรับสอนคนหูหนวกในสหรัฐอเมริกาจึงมีอยู่ 2 ประเภทคือ

1. โรงเรียนของรัฐ (State School for the Deaf) เป็นโรงเรียนที่ ตั้งขึ้นตามชื่อบุคคลสำคัญของแต่ละรัฐ โรงเรียนประเภทนี้ใหญ่กว่าและดีกว่าโรงเรียนที่เอกชน จัดขึ้นเอง เป็นต้นว่า

ก. ครู ครูที่จะสอนโรงเรียนคนหูหนวกนั้น จะต้องมีปริญญาวิธีการสอนคน หูหนวก จึงจะเข้าเป็นครูสอนได้ ฉะนั้นจึงมีโรงเรียนฝึกหัดครูสำหรับสอนคนหูหนวกโดยเฉพาะ ชื่อ Gallaudet (ตั้งตามชื่อผู้ทำวิธีการสอนคนหูหนวกใช้ในอเมริกา) ครูทุกคนที่ เรียนในโรงเรียนนี้ต้องมีประกาศนียบัตรวิชาครูด้วย หลักสูตรในการเรียนนั้นกำหนดไว้ 1 ปี ก็เป็นเวลาเรียน 9 เดือน เมื่อสำเร็จแล้วก็ส่งไปเป็นครูตามโรงเรียนต่าง ๆ ครูพวกนี้ได้รับ ปริญญาภายใน

¹ กองการศึกษาพิเศษ, กรมสามัญศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ. เอกสารเรื่อง การศึกษาของ คนหูหนวก.

ครูอีกประเภทหนึ่งได้แก่ครูที่ได้รับปริญญาภายนอก คือมีการจัดการสอน
ในระหว่างโรงเรียนปิดภาคฤดูร้อน (Summer School) โดยมากจัดทำขึ้นในโรงเรียน
ใหญ่ ๆ ครูประเภทนี้เรียน 3 ปี จึงจะให้ปริญญา คือรวมเวลาเรียนให้ครบ 9 เดือน

ข. นักเรียน นักเรียนที่เรียนในโรงเรียนที่รัฐจัดตั้งไม่ต้องเสียค่า
เล่าเรียน เสียเฉพาะค่ากินอยู่เท่านั้น

ค. สถานที่ เนื่องจากรัฐจัดเอง สถานที่ซึ่งใช้เป็นสถานที่ศึกษาจึงกว้าง
ขวางใหญ่โต อุปกรณ์การสอนก็มีครบบริบูรณ์

ง. การสอน มีครูที่ได้รับการอบรมทางนี้โดยเฉพาะ และครูส่วนมากรู้
ทำการสอนด้วยความสมัครใจ จึงปรากฏว่าครูส่วนมากตั้งใจสอนอย่างจริงจัง และได้ผลดี

2. โรงเรียนของเอกชน (Private School) คือโรงเรียนราษฎร์ เป็น
โรงเรียนที่เอกชนจัดขึ้นเอง ฉะนั้นในรัฐหนึ่ง ๆ จะมีโรงเรียนราษฎร์ที่แห่งก็ได้ แต่
รัฐบาลกลางก็ส่งคนมาคอยดูแลอยู่เสมอ โดยทั่ว ๆ ไป โรงเรียนราษฎร์มีคุณภาพสู้โรงเรียน
ที่รัฐจัดตั้งไม่ได้ตามเหตุผลที่กล่าวมาแล้ว

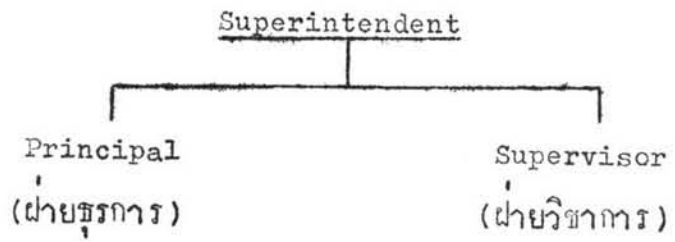
การจัดชั้นเรียนสำหรับคนหูหนวกในอเมริกานั้น คล้ายกับระบบการศึกษาในอเมริกา
โดยทั่ว ๆ ไป คือมีโรงเรียนประถมศึกษา (Elementary School) และโรงเรียนมัธยม
ศึกษา (Secondary School) บางแห่งรัฐแบ่งการศึกษาออกเป็นประถมศึกษา 8 ปี และ
มัธยมศึกษา 4 ปี บางแห่งรัฐแบ่งเป็นประถมศึกษา 6 ปี มัธยมศึกษา 3 ปี (Junior High
School) และมัธยมปลาย 3 ปี (Senior High School) แล้วแต่ความต้องการของ
แต่ละรัฐ สำหรับโรงเรียนสอนคนหูหนวกนั้นมีทั้งหมด 10 ชั้น คือ แบ่งเป็นชั้นประถมและ
มัธยมเหมือนกัน (Elementary and Secondary School) เมื่อจบมัธยมปลายแล้ว
(High School) ก็ไปเรียนโรงเรียนอาชีวศึกษา (Vocational School) อีกในราว
1 หรือ 2 ปี โรงเรียนอาชีวศึกษานี้ นักเรียนต้องฝึกหัดทำควมจริง ๆ และออกไปฝึกงาน
ตามโรงเรียนฝึกหัดวิชาชีพตามความถนัดและความสามารถของแต่ละบุคคล เมื่อจบแล้วจะ

ได้รับประกาศนียบัตร และสามารถจะไปประกอบอาชีพได้

การบริหารโรงเรียน มีทั้งโรงเรียนประจำและโรงเรียนไปมา โรงเรียนแบ่งออกเป็น 4 แผนก คือ

1. แผนกการศึกษาอนุบาล (Kindergarten)
2. แผนกประถมศึกษา (Intermediate)
3. แผนกมัธยมศึกษา (High School)
4. แผนกอาชีวศึกษา (Vocational Department)

แต่ละแผนกก็มีหัวหน้าแผนกคอยควบคุมดูแล ถ้าโรงเรียนนั้นเป็นโรงเรียนใหญ่จะมีศึกษาธิการ (Superintendent) เป็นหัวหน้าในการบริหารงาน แล้วแบ่งงานออกเป็น 2 อย่าง คือ ฝ่ายธุรการและฝ่ายวิชาการ หัวหน้าผู้ดูแลฝ่ายธุรการเป็นตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ (Principal) ทำงานเกี่ยวกับค่านธุรการทั้งหมดของโรงเรียน หัวหน้าผู้ดูแลทางฝ่ายวิชาการเป็นตำแหน่งศึกษานิเทศก์ (Supervisor) มีหน้าที่จัดดำเนินการเกี่ยวกับการสอน การจัดหลักสูตร ประมวลผลสอนที่จะใช้ในโรงเรียน อุปกรณ์การสอน และการควบคุมดูแลการสอนของครู ตลอดจนเป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำครูที่มีปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับการสอน เพื่อปรับปรุงการสอนให้ดียิ่งขึ้น ดังแผนผัง

ถ้าหากเป็นโรงเรียนเล็ก ๆ จะไม่มีศึกษาธิการ มีอาจารย์ใหญ่เป็นผู้บริหารงานของโรงเรียนทั้งหมด และศึกษานิเทศก์ช่วยดูแลในทางวิชาการ

หลักสูตร จัดตามความเหมาะสมของสภาพแต่ละโรงเรียน หลักสูตรนั้นคล้ายกับ

โรงเรียนธรรมดา แต่มีวิชาที่พิเศษไปบ้าง เช่น การหัดพูด การอ่านริมฝีปาก การเรียนเพื่อเข้าใจภาษา และการฝึกฝนเกี่ยวกับเรื่องเสียง นอกจากนี้ยังมีวิธีการแนะแนว และการจัดกิจกรรมนอกหลักสูตร เป็นในรูปของชุมนุมต่าง ๆ เช่น ชุมนุมถ่ายภาพ เป็นต้น

การสอน อุปกรณ์การสอนและการประเมินผล

การสอนคนหูหนวกในชั้นต้นต้องมีสื่อในการติดต่อกัน ซึ่งจำแนกได้เป็น 3 วิธีคือ

1. Manual Methods คือการสอนที่ใช้ Sign ทางร่างกาย ท่าทางการทำมือ การแสดงออกทางสีหน้า และแสดงท่าทางประกอบ และใช้ Manual Alphabet คือ การใช้มือจำลองตัวอักษรทั้งสระและพยัญชนะ ซึ่งเป็นที่ตกลงกันในวงการศึกษาสำหรับคนหูหนวก

2. Oral Methods แยกเป็น 3 อย่าง

ก. Lip Reading (การอ่านริมฝีปาก)

ข. Speech (การสอนให้นักเรียนพยายามหัดออกเสียงด้วยการสังเกตุและอ่านริมฝีปากของครูและหัดออกเสียงตาม)

ค. Auditory Training (คือการใช้เครื่องช่วยให้ได้ยินครูพูดได้แก่พวก Hearing Aids, Audiometer, Radio Ear, Amplify

3. Combined System รวมเอาวิธีที่ 1 - 2 เข้าด้วยกัน

อุปกรณ์การสอน การสอนคนหูหนวกจำเป็นต้องมีการใช้อุปกรณ์เพื่อช่วยให้การสอนได้ผลดียิ่งขึ้น มีรูปภาพต่าง ๆ ประกอบการสอนและสอนจากสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวก่อน การให้เด็กได้ทัศนจักรได้เห็นของจริง

การประเมินผล คือการทดสอบความรู้รวมทั้งพัฒนาการทางกาย อารมณ์ สังคม และจิตใจ นอกจากนี้การประเมินผลคือการติดตามผลว่าเด็กที่เรียนสำเร็จไปแล้วนั้นได้ประกอบอาชีพใดบ้าง และมีความสามารถเพียงไร

เมื่อเราได้รู้ถึงการจัดการศึกษาสำหรับ เด็กหูหนวกของต่างประเทศแล้วก็มาถึง
การจัดการศึกษาสำหรับ เด็กหูหนวกในประเทศไทย²

รัฐบาลได้จัดตั้ง โรงเรียนสอนคนหูหนวกขึ้น "เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม 2494" ซึ่ง
ตรงกับวันฉลองครบรอบปีแห่งปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติ กระทรวง
ศึกษาธิการได้ตั้งหน่วยทดลองสอนคนหูหนวกขึ้น เป็นครั้งแรกในประเทศไทยที่โรงเรียนวัด
โสมนัส ต่อมาได้ตั้งมูลนิธิช่วยเด็กคนหูหนวกในพระบรมราชินูปถัมภ์ขึ้น เพื่อช่วยเหลือคนหูหนวก
ในนครหลวงฯ 2 แห่ง คือ โรงเรียนสอนคนหูหนวกกุสุต และโรงเรียนสอนคนหูหนวกทุ่งมหาเมฆ
คณะ โรงเรียนสอนคนหูหนวกในส่วนภูมิภาคคือ โรงเรียนสอนคนหูหนวกขอนแก่น และ
โรงเรียนสอนคนหูหนวกจังหวัดตาก

หลักสูตร เนื้อหาวิชาที่สอนในโรงเรียนสอนคนหูหนวก ก็มาเอามาจากหลักสูตรที่
ใช้สอนเด็กปกติ แต่นำเอาภาคที่เปลี่ยนแปลงให้เหมาะสม บางวิชาก็ต้องตัดออกไป เช่น วิชา
ขับร้อง เป็นต้น เนื้อหาวิชาการต่าง ๆ ในหลักสูตรนั้นย่อมเหมาะสมกับเด็กปกติ แต่สำหรับ
คนหูหนวกแล้วย่อมไม่เหมาะสมนัก เพราะขอบเขตการเรียนรู้ของคนหูหนวกผิดกับคนปกติ คน
พวกนี้ต้องใช้คำพูดสิ่งต่างๆ เป็นสำคัญ หูสำหรับรับฟัง คำอธิบายจึง เป็นอวัยวะที่สำคัญยิ่ง อันหนึ่ง
ในการเรียนรู้ของมนุษย์ ส่วนของคนหูหนวกก็มิใช่ไม่ได้เลย จึง เป็นปัญหาที่ยุ่งยากในการ
รับการถ่ายทอดวิชาการต่าง ๆ ของครูสอนคนหูหนวก วิชาการต่าง ๆ ที่น่าจะสอนใน
โรงเรียนนี้จึง ได้ผลที่ไม่สมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และครูผู้สอน

กิจกรรมนอกหลักสูตร มีชุมชนเพื่อนในต่างประเทศ อย่างหนึ่ง คือมีศูนย์ชุมชนหูหนวก
เก่าคนหูหนวกอย่าง เกียว ส่วนกิจกรรมอื่นคือลูกเสือและอภุภาชาติที่ทาง โรงเรียนจัดและให้

² เพ็ญแข งามเนตร, "การศึกษาของ คนหูหนวกในประเทศไทย" (วิทยานิพนธ์
ปีการศึกษา 2501).

นักเรียนมีส่วนช่วยเหลือ นอกจากนี้ก็มีกิจกรรมศึกษานอกสถานที่เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษา
เล่าเรียนไปด้วย

การสอน อุปกรณ์การสอน และการประเมินผล

วิชาที่สอนมี

- ก. วิชาพิเศษสำหรับคนหูหนวก มีการอ่านฉีกแผ่น ทัศนูปุค ภาษามือสากล (Sign Language) และทัศนูปุคช่วยเครื่องช่วยฟัง
- ข. วิชาสามัญศึกษา สอนวิชาต่าง ๆ ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ
นักเรียนไม่เรียนวิชา อ่านฟังเสียง ร้องเพลง เขียนไทย
- ค. วิชาเตรียมอาชีพศึกษา สอนตัดเย็บเสื้อผ้า การช่างสตรี การช่างไม้
สอนเครื่องหยาบ
- ง. การสังคม สอนมารยาทในสังคม จัดให้มีกิจกรรมนอกหลักสูตร
อุปกรณ์การสอน เช่น เกี่ยวกับของต่างประเทศ
การประเมินผล ใช้วิธีสอบและให้คะแนน

เทคนิคการสอน³

ครูที่สอนในโรงเรียนสอนคนหูหนวก จะมีวิธีสอนต่างไปจากครูที่สอนเด็กปกติ
เพราะต้องใช้เทคนิคการสอนหลายอย่าง นักเรียนจึงจะเข้าใจบทเรียนได้ โรงเรียนสอน
คนหูหนวกในประเทศไทยใช้วิธีสอนแบบ Combined System คือใช้ทั้ง Oral Method
และ Manual Method สิ่งที่ครูสอนให้แก่เด็กเรียนมี

³กาญจนา ตันตินันท์, "การใช้สื่อทัศนูปกรณ์ในโรงเรียนสอนคนหูหนวก",
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2514).

1. ภาษามือ (Sign Language) เพื่อใช้เป็นสื่อในการติดต่อ ตามทอดความ
กิตระหว่างครูกับนักเรียนหรือนักเรียนกับนักเรียน

2. การสะกดด้วยนิ้วมือ (Finger Spelling) ซึ่งหมายถึงการใช้นิ้วมือทำ
สัญลักษณ์แทนอักษร แต่ละตัวสะกดเป็นคำ ใช้ประโยชน์เมื่อนักเรียนไม่แน่ใจว่าคำที่ครูพูด
นั้นคืออะไร ครูจะใช้วิธีสะกดด้วยนิ้วมือ

3. ฝึกการฟัง (Auditory Training) โดยใช้เครื่องช่วยฟังพิเศษ
(Hearing Aid)

4. สอนการอ่านริมฝีปาก และพูดให้ถูกต้อง (Speechreading)

5. การเขียน จะใช้วิธีสอนเช่นเดียวกับเด็กปกติ แต่จะสอนเป็นประโยคสั้นๆ
มีความหมายง่าย นักเรียนจึงจะเข้าใจ

6. การสอนวิชาการต่าง ๆ โดยปกติครูที่สอนเด็กทั่ว ๆ ไป จะสอนโดยใช้
หนังสือเรียน โรงเรียนหูหนวกก็ใช้หนังสือเรียนเช่นกัน แต่การใช้หนังสือเรียนนั้น ครูจะ
ต้องย่อข้อความแต่ละตอนให้สั้น เหลือแต่ใจความสำคัญเสียก่อน แล้วจึงใช้สอนนักเรียน ทั้งนี้
เป็นเพราะนักเรียนหูหนวกไม่สามารถอ่านหนังสือเรียนให้เข้าใจโดยตลอดได้

จะเห็นได้ว่าในการเรียนการสอนของ คนหูหนวกนั้นจำเป็นต้องมี เครื่องช่วยหลาย
อย่าง ครูต้องใช้เทคนิคหลายประการในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่เด็ก ดังนั้นอุปกรณ์โสต-
ทัศนศึกษาในฐานะเป็น เครื่องช่วยการสอนก็เข้ามามีบทบาทมาก จึงจะเห็นได้ว่ามีวัสดุอุปกรณ์
และเครื่องมือโสตทัศนศึกษาอะไรบ้าง ที่นำมาใช้กันในการจัดการศึกษา ซึ่งพอจะจำแนกได้ดังนี้

อุปกรณ์การสอนโสตทัศนศึกษาที่ใช้ในโรงเรียนสอนคนหูหนวก มี

ทัศนวัสดุ (Visual Aid) หมายถึง อุปกรณ์ที่ให้ความรู้ได้ด้วยการมองเห็น

โสตวัสดุ (Audio Aid) หมายถึง อุปกรณ์ที่ให้ความรู้ได้โดยยินเสียง

โสตทัศนวัสดุ (Audio-Visual Aid) หมายถึง อุปกรณ์ที่ให้ความรู้ได้
ด้วยการได้ยินเสียง และการมองเห็น

1. ภาพยนตร์ มีคำบรรยายอยู่ด้วย

2. สไลด์ มีคำบรรยายอยู่ด้วย
3. फिल्मสตริป มีคำบรรยายอยู่ด้วย
4. เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ
5. ระบบขยายเสียง
6. เทปบันทึกเสียง
7. แผ่นเสียง
8. กระดานดำ (ในห้องทั่วไป)
9. แผนที่ลูกโลก
10. ภาพการ์ตูน
11. ภาพโปสเตอร์
12. บัตรภาพ บัตรคำ
13. แผนภาพ แผนภูมิ ภาพพลิก
14. กราฟ
15. กระดานผ้าสาหล่า
16. เครื่องช่วยฟัง (Hearing Aid)
17. กระจกเงา
18. โทรทัศน์
19. การจัดนิทรรศการ
20. การแสดงละคร
21. การศึกษานอกสถานที
22. ของลอบแบบ
23. ทุนจำลอง
24. ของตัวอย่าง
25. ของจริง
26. เครื่องดนตรีบางชนิด

27. เครื่องไฟฟ้าช่วยในการฝึกการฟัง พูด
28. เครื่องทดสอบความได้ยิน (Audiometer)
29. ซอดัก (สี, ขาว) และกระดาษสีต่าง ๆ
30. แผนภาพช่วยในการสอนพูด

คุณค่าของ โสตทัศนูปกรณ์ที่ช่วยต่อการสอนคนหูหนวก

1. โสตทัศนูปกรณ์ช่วยในการเรียนรู้ในการอ่านริมฝีปาก (Lip Reading)

ทัศนวัสดุ เช่น ภาพภาพนิ่ง ของจริง ฯลฯ จะช่วยให้นักเรียน เข้าใจความหมายของคำที่พูด ทำให้การอ่านริมฝีปากน่าสนใจ เพราะนอกจากจะอ่านริมฝีปากได้อย่างถูกต้องแล้ว ยังเข้าใจความหมายอีกด้วย

ทัศนวัสดุที่นำมาใช้ประกอบการสอนคนหูหนวก ควรจะมีสีสันสวยงาม สะดุดตา ทั้งนี้เพราะสีจะช่วยทำให้ทัศนวัสดุนั้นน่าสนใจ ทำให้จำไถ้นาน ก่อให้เกิด ความรู้สึกที่เป็นจริง ทำให้เกิดอารมณ์ และสามารถแยกแยะรายละเอียดของภาพได้ โดยปรกติคนหูหนวกเป็นคนลึ้มง่าย มีความสนใจสั้น ครูจึงควรใช้สีเพื่อชักชวนสิ่งนั้น แม้สีเสื้อผ้าของครูก็จะใช้ประโยชน์ในการสอนคนหูหนวกได้ สีเป็นสิ่งสะดุดตา พาให้ เราความสนใจ อยากดู อยากเห็น และจำไถ้นานไม่ลืม

เพื่อให้การฝึกอ่านริมฝีปากมีชีวิตชีวา อาจทำได้โดยใช้โสตวัสดุ เช่น เทปบันทึกเสียง แผ่นเสียง เบ็ดเป็นเสียงประกอบ และเป็น Sound Effect ซึ่งจะทำให้เด็กมีความเข้าใจที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น เช่น เมื่อพูดถึงคำว่า ทะเล ครูอาจมีภาพทะเล ให้นักเรียนดู และมีเสียงคลื่นให้นักเรียนได้ยินด้วย การพาไปศึกษานอกห้องเรียนก็ จะมีผลดีต่อการอ่านริมฝีปากเหมือนกัน

2. โสตทัศนูปกรณ์ช่วยในการฝึกหัดการฟัง (Auditory Training)

การฝึกการฟังก็เพื่อจะแก้ไขข้อบกพร่อง เกี่ยวกับจังหวะของการพูด การออกเสียงคำต่าง ๆ และการฟัง เสียงในที่ที่มีเสียง รบกวนมาก และรับรู้ว่าเป็น

เสียงอะไร ตลอดจนเข้าใจความแตกต่างของเสียงต่าง ๆ ด้วย
 อุปกรณ์ที่ใช้ฝึกการฟัง เป็นไปอย่างใดผล ได้แก่ อุปกรณ์โสต ฯ
 ซึ่งต้องใช้ร่วมกับทัศนอุปกรณ์ เพื่อให้ทราบความหมายของสิ่งที่พูดถึง โสตทัศนอุปกรณ์
 ที่นำมาใช้ฝึกการฟังมีดังนี้

ก. เครื่องช่วยฟัง (Hearing Aids) ทั้งเครื่องช่วยฟังของ
 เด็ก และเครื่องช่วยฟังชนิดเป็นกลุ่ม ซึ่งจะช่วยกระตุ้นให้หูทั้ง 2 ข้างของเด็ก
 หูหนวกทำงาน

ข. เทปบันทึกเสียง และเครื่องเล่นจานเสียง ที่นำมาใช้สอน
 การฝึกการฟังนั้น อาจจะเป็นนิทานเรื่องสั้น ๆ เพลงสนุก ๆ ซึ่งเมื่อจะใช้ควรคอเข้า
 กับเครื่องขยายเสียง

สำหรับ เทปบันทึกเสียงนั้น นอกจากจะบันทึกเสียงที่ต้องการให้เด็ก
 ฟังแล้ว ยังอาจนำมบันทึกเสียงของเด็ก เพื่อทราบถึงพัฒนาการทางการพูดของเด็ก
 เด็กได้อีกด้วย

สำหรับ เด็กหูหนวกซึ่งไม่สามารถได้ยินเสียงพูดได้ ต้องใช้แผ่นเสียง
 เปิดให้ฟังเสียงดนตรี เพื่อจะได้รู้จักจังหวะของดนตรี ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทำให้
 จังหวะของการพูดดี และทำให้สามารถแยกเสียงสิ่งแวดล้อม และเสียงพูดออกจาก
 กันได้

โสตทัศนคู่มือที่ใช้ร่วมกับทัศนวัสดุ เช่น รูปภาพ เพื่อให้นักเรียนได้
 รู้ความหมายของคำนั้น ๆ

3. โสตทัศนอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกการพูด (Speech Training)
 อุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกพูดก็เช่นเดียวกับการฝึกการฟัง คือต้องใช้ระบบ
 ขยายเสียง เพื่อให้เด็กหูตึงและเด็กหูหนวก สามารถได้ยินเสียงที่ครูพูด จะได้พูดตาม
 ได้ถูกต้อง

เครื่องช่วยฟัง เป็นอุปกรณ์ที่จำเป็นมากในการฝึกพูด ทั้งชนิดที่ใช้ ส่วนตัว และใช้เป็นกลุ่ม เครื่องช่วยฟังชนิดเป็นกลุ่มจะต่อเข้ากับไมโครโฟน ซึ่งเพื่อความสะดวกควรวางชนิดที่ใช้รวมทิศ เมื่อครูพูดนักเรียนก็ได้ยินทั่วถึงกัน และเมื่อนักเรียนพูดตามเสียงนักเรียนก็จะเข้าเครื่องขยายขยาย ทำให้นักเรียนสามารถได้ยินเสียงของตนเอง ทำให้ทราบว่าเขาพูดผิดถูกอย่างไร

การฝึกพูดนอกจากจะเรียนจากครูแล้ว ยังอาจเรียนจากภาพยนตร์ ได้อีกด้วย โดยผลิตภาพยนตร์ชนิดฟิล์มลูปเป็นบทเรียนในการฝึกพูด ให้เด็กได้เรียน การพูดกับภาพยนตร์เป็นรายบุคคล ซึ่งผลการทดลองพบว่า ผลการเรียนมีได้ต่างไป กว่าที่เรียนโดยครูเป็นผู้สอนเลย

อุปกรณ์ที่ใช้อีกอย่างคือ ทัศนวัสดุ เช่น ภาพของจริง ซึ่งเป็นสิ่ง จำเป็นมาก เพราะจะทำให้เด็กเรียนได้ทราบความหมายของคำที่พูด

4. โสตทัศนอุปกรณ์ที่ใช้ในการสอนภาษามือ (Manual Language)

การสอนภาษามือ การสะกดด้วยนิ้วมีอยู่ ส่วนมากนิยมใช้ในโรงเรียน สอนคนหูหนวกที่ไม่สามารถใช้เครื่องช่วยให้เป็นประโยชน์ได้ ซึ่งภาษามือจะช่วยพัฒนา การอ่าน และการเขียนของเด็กหูหนวกให้ดีขึ้น แต่อย่างไรก็ตามเด็กหูตึง ซึ่งสามารถใช้ เครื่องช่วยฟังได้ก็ควรใช้ Finger Spelling และภาษามือช่วยเป็นประโยชน์ในการ ฝึกการอ่านริมฝีปากในบางโอกาส

โสตทัศนอุปกรณ์ที่ใช้ในการสอนภาษามือได้แก่ ทัศนอุปกรณ์ เช่น ภาพ ของจริง ภาพพลิก บัตรภาพ บัตรคำ ภาพยนตร์ สไลด์ ฟิล์มสตริฟ เป็นต้น

5. การสอนความรู้ทั่วไปและการฝึกอาชีพ

โสตวัสดุสามารถทำให้นักเรียนได้เรียนรู้สิ่งนั้น ๆ ได้เร็วขึ้น เช่น ภาพยนตร์ซึ่งสามารถใช้เทคนิคทางกลองทำให้นักเรียนได้เห็นสิ่งต่าง ๆ ที่ไม่สามารถ เห็นได้ในชีวิตประจำวัน ทำให้นักเรียนหูหนวก ซึ่งเป็นคนเข้าใจยาก สามารถเข้าใจ สิ่งนั้นได้ง่ายขึ้น

ฉะนั้น โสภทัตศนุปรกรณ์ทุกชนิด จึงช่วยทำให้เด็กหูหนวกซึ่งขาด
ประสบการณ์ได้เรียนรู้วิชาการต่าง ๆ ได้โดยง่าย

การฝึกอาชีพ นอกจากจะให้เด็กเรียนฝึกด้วยตนเองแล้ว การสอน
ครูอาจนำอุปกรณ์การสอนมาแสดงให้นักเรียนเห็น ซึ่งจะให้นักเรียนเข้าใจกระบวนการ
ต่าง ๆ ได้โดยง่าย และใช้เวลาอันสั้น ทั้งยังทำให้เกิดความปลอดภัยในการปฏิบัติ
งานอีกด้วย เช่น การใช้ภาพยนตร์สอนทักษะ เป็นต้น

6. เพื่อให้โสภทัตศนุปรกรณ์ได้ช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้ทักษะทางภาษา
ซึ่งใช้เป็นสื่อในการติดต่อกับคนอื่น และการเรียนรู้เนื้อหาวิชาและสิ่งต่าง ๆ ที่ควร
ท่อง เรียบควรจะได้จัดให้มีสิ่งต่อไปนี้

ควรมีการแสดงทัศนวิสัย โดยมีคำบรรยายอยู่ด้วย เพื่อประโยชน์
ในการเรียนทางภาษา ควรจะมีกระดานนิเทศและแผนภูมิ เพื่อใช้ติดภาพ และข้อความ
ที่เด็กหูหนวกควรจะได้ทราบ และสามารถนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้
นอกจากนี้ควรจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อให้สามารถใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ ได้โดย
มีประสิทธิภาพ

ในจำนวนโสภทัตศนุปรกรณ์ที่เขามามีส่วนร่วมหลายประเภทนั้น รูปภพ
นั้นเป็นวัสดุที่หาได้ง่ายจากแหล่งทั่ว ๆ ไป ใช้เป็นอุปกรณ์การสอนได้ดี ซึ่งผลของการ
เรียนรู้จากรูปภพ ซึ่งเป็นภาพสีกับภาพขาวดำ ก็คงจะแตกต่างกันบ้าง เล็กน้อยโดยเฉพาะ
นำมาใช้ในการสอนวิชาภาษาไทย ซึ่งเป็นวิชาหลักสำคัญของคนหูหนวกด้วย จึงคิดว่า
ผลที่ได้คงจะเป็นที่น่าสนใจ และให้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับวัสดุโสภทัตศนุปรกรณ์นี้ได้ นี้ก็นับ
เป็นมูลเหตุจูงใจประการหนึ่ง ซึ่งจะได้นำมาถึงความมุ่งหมายของการวิจัย ขอบเขต
วิธีดำเนินงาน ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ คำจำกัดความ และสมมติฐานต่อไปนี้

สมมติฐานที่ตั้งไว้

ภาพสีทองจะมีผลต่อการเรียนรู้ภาษาภาษาไทยเท่ากับภาพขาวดำ ในระดับประถมศึกษา
ศึกษาตนเอง

ความจำกัดของการวิจัย

การที่ไม่คำนึงถึงองค์ประกอบอื่น ๆ ที่มีผลต่อการเรียนและการทดสอบ เช่น
สภาพในชั้นเรียนขณะทำการทดสอบ

ขอขอบคุณ

ผู้วิจัยมีขอขอบคุณเบื้องต้นสำหรับการวิจัยครั้งนี้ 3 ประการคือ

1. นักเรียนที่ช่วยทำการทดลองทั้ง 2 กลุ่มนี้ เป็นกลุ่มอิสระ ดียุอาสภาพการ
เรียนการสอน การวัดผล เกณฑ์อายุ ระดับสติปัญญา และสภาพสิ่งแวดล้อม ว่าทั้ง 2
กลุ่มมีความรู้เท่ากัน เพราะได้ทำการแบ่งกลุ่มตามคะแนนเฉลี่ยของการสอบประจำภาค
ครั้งสุดท้าย และนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม นี้ไม่เคยเรียนบทเรียนที่ผู้ทำการวิจัยทำการทดลองมา
ก่อนเลย

ตัวอย่าง
2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ถือเป็นตัวแทนของนักเรียนหูหนวกในระดับ
ประถมศึกษาตอนต้น

3. ผลการทดสอบเป็นเครื่องชี้ถึงผลการเรียนรู้วิชาภาษาไทยในระดับ
ประถมศึกษาตอนต้น โดยการใช้ภาพสีและภาพขาวดำ

4. แบบทดสอบมีภาพแผ่นตรงเขี้ยว เนื้อหา

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เพื่อต้องการทราบผลของการเรียนการสอนวิชา
ภาษาไทย โดยใช้อุปกรณ์โสตทัศนศึกษาในแบบของ รูปภาพทั้งภาพสีและภาพขาวดำในระดับ
ประถมศึกษาตอนต้นในแง่ต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพผลการเรียนรู้ของ เด็กหูหนวกต่อวิชาภาษาไทยใน
ระดับประถมศึกษาตอนต้น ที่จะพึงมีจากการใช้โสตทัศนอุปกรณ์ ประเภทภาพสีและภาพ
ขาวดำ ว่าแตกต่างกันต่อการรับรู้มากน้อยแค่ไหน

2. เพื่อที่จะทราบถึงลักษณะความแตกต่าง ของการใช้ภาพสีและภาพ
ขาวดำเป็นอุปกรณ์การสอนในโรงเรียนสอนคนหูหนวกระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น

3. เพื่อทราบว่าเด็กในแต่ละระดับชั้น ได้รับประโยชน์จากภาพสีและ
ภาพขาวดำเหมือนกันหรือแตกต่างกันอย่างไร

4. เพื่อจะเป็นแนวทางในการผลิต เลือกรูปแบบ วัสดุ อุปกรณ์ที่จะใช้
เป็นอุปกรณ์ทางการศึกษา สำหรับเด็กระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น

ขอบเขตและวิธีดำเนินการค้นคว้าและวิจัย

ตัวอย่าง

1. ประชากรในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ นักเรียนอนุทวิภาคระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น จาก 2 โรงเรียนคือ โรงเรียนสอนคนหูหนวกกุสิต และโรงเรียนสอนคนหูหนวกทุ่งมหาเมฆ จำนวนโรงเรียนละ 120 คน รวม 2 โรงเรียน เป็นจำนวนนักเรียน 240 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่าง จากจำนวนนักเรียนทั้งหมดของระดับการศึกษานี้ของทั้ง 2 โรงเรียน ตั้งแต่ ป. 1 ถึง ป. 4

2. วิธีดำเนินการค้นคว้าและวิจัย มีลำดับขั้นดังนี้

ก. ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการศึกษาของ คนหูหนวกจากผู้บริหารการศึกษาของโรงเรียนสอนคนหูหนวก

ข. สังเกตการสอนในโรงเรียนสอนคนหูหนวก เพื่อศึกษาเทคนิคการสอนและการใช้รูปภาพประกอบการสอน

ค. ผลិតภาพสีและภาพขาวดำ สำหรับจะใช้เป็นอุปกรณ์ในการศึกษาวิชาภาษาไทยของคนหูหนวก ทดลองโดยอาศัยหลักสูตร และความรู้ที่ได้จากข้อ ก. & ข. ข้างตน

ง. นำอุปกรณ์ที่ผลิตไปทำการทดลองกับ เด็กหูหนวก โดยมีแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ในท้ายชั่วโมง

จ. ค้นคว้าจากตำรา เอกสารและกาวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเรื่องนี้

ฉ. เก็บรวบรวมข้อมูลมาคำนวณหาผลตามวิธีทางสถิติ

ช. สรุปผลกาวิจัยและเสนอขอเสนอแนะ

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัยนี้

1. งานวิจัยนี้จะมีผลส่งเสริมให้ผู้บริหารการศึกษา ครูที่สอนในโรงเรียน สอนคนหูหนวก และผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ ตระหนักถึงคุณค่าของการใช้ภาพสีและภาพขาวดำ ในการสอนเด็กหูหนวกระดับประถมศึกษาตอนต้น
2. การวิจัยนี้จะช่วยให้ขอบเขตและคุณสมบัติของ โสตทัศนูปกรณ์ประเภทนี้ กว้างขวางและลึกซึ้งให้ข้อเท็จจริงมากขึ้น
3. ทราบถึงปัญหา ข้อขัดข้อง ในการใช้โสตทัศนูปกรณ์ในโรงเรียนสอนคนหูหนวก อาจใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขงาน โสตทัศนศึกษาของโรงเรียนต่อไป
4. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้สนใจศึกษาเกี่ยวกับเรื่องภาพสี และภาพขาวดำ สำหรับเด็กหูหนวก ในวิชาอื่น ๆ และระดับต่าง ๆ ต่อไป
5. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้ที่จะทำการวิจัยทดลอง เกี่ยวกับโสตทัศนูปกรณ์ประเภทอื่น อันจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่การศึกษาของคนหูหนวกต่อไป

คำจำกัดความ

1. คนหูหนวก (Deaf) หมายถึงคนที่เสียความได้ยินไปเกือบทั้งหมด หรือหมด แม้ใช้เครื่องช่วยฟังแล้วก็ไม่สามารถได้ยินเสียงพูดได้
2. คนหูตึง (Hard of Hearing) หมายถึงคนที่ความได้ยินเสียไปเพียงบางส่วน เมื่อพูดดัง ๆ หรือใช้เครื่องช่วยฟังก็สามารถได้ยินเสียงพูดได้
3. โรงเรียนสอนคนหูหนวก (School for the Deaf) หมายถึง โรงเรียนที่แผนกการศึกษาสงเคราะห์ กองการศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ตั้งขึ้นเพื่อให้การศึกษาแก่คนที่มีความพิการเกี่ยวกับการได้ยิน

4. การสะกดด้วยนิ้วมือ (Finger Spelling) หมายถึง การใช้นิ้วมือ ทำสัญญาณแทนตัวอักษรแต่ละตัว แล้วสะกดออกมาเป็นภาษาเขียน
5. ภาษามือ (Manual Language) หมายถึง สื่อที่คนหูหนวกใช้ในการติดต่อ โดยใช้นิ้วมือและท่าทางต่าง ๆ เพื่อใช้แทนคำพูด
6. Combined System หมายถึง สื่อที่คนหูหนวกใช้ทั้ง 2 อย่าง คือ ภาษาพูด และภาษามือ
7. เครื่องช่วยฟัง (Hearing Aid) หมายถึง เครื่องมือที่คนหูตึงใช้ช่วยให้ได้ยินเสียงต่าง ๆ ชัดเจนขึ้น คือแบบเป็นเครื่องใช้กับเด็กเป็นกลุ่ม กับแบบเป็นกล่องหรือเป็นแบบแว่นตา ใช้เฉพาะบุคคลก็มี
8. โสตทัศนูปกรณ์ (Audio-Visual Aids) หมายถึง วัสดุ เครื่องมือ หรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่ครูจัดขึ้น เพื่อช่วยให้เกิดผลดีทางการเรียนการสอน และมีคุณค่าต่อการศึกษาในโรงเรียนสอนคนหูหนวก
9. รูปภาพ หมายถึง รูปที่เกิดจากการวาด หรือ เขียน โดยนำภาพต่าง ๆ จากบทเรียนวิชาภาษาไทยของแต่ละระดับชั้นมาขยายลงในกระดาษ ขนาดใหญ่ ใช้ประกอบการสอนได้ทั้ง เป็นหมู่และเดี่ยว และบางภาพก็เกิดจากจินตนาการตามเนื้อเรื่องของเรื่องนั้น ๆ รูปภาพเป็นที่นิยมใช้กันมากในระดับประถมศึกษา เพราะเป็นสิ่งที่หาง่ายที่สุดจากแหล่งต่าง ๆ ใช้เป็นจุดช่วยความสนใจของเด็ก ให้ทัศนคติ มีบทบาทมากทั้งในทางภาษา ศิลปะและการแสดงออกในทางสร้างสรรค์ นอกจากนี้รูปภาพยังช่วยให้ผู้เรียน เกิดสุนทรียภาพที่ดีอีกด้วย
10. ภาพสี หมายถึง ภาพที่เขียนและวาดขึ้น โดยคัดลอกจากแบบในหนังสือแบบเรียน จินตนาการจากเนื้อหาเอง ระบายด้วยสีโปสเตอร์และสีน้ำ ไม่มีความมันและไม่สะท้อนแสง อักษรบรรยายและบัตรคำเป็นภาษาไทยสีคำหรือสีอื่นก็ได้ เป็นบัตรขนาดใหญ่ สำหรับใช้สอนหน้าชั้นเรียนทุกภาพ

11. ภาพข่าวคำ หมายถึงภาพที่เขียนและวาดขึ้นโดยเกิดจากแหล่งที่มา เช่นเดียวกับภาพสี ระบายและแลเงากวัยกินสอดกัน เป็นภาพขนาดใหญ่ สำหรับใช้ สอนหน้าชั้นเรียนทุกภาพ

12. การสอนภาษาไทย หมายถึงการสอนเรียงความของแต่ละระดับชั้น โดยให้เด็กดูภาพพร้อมครูเล่าเนื้อหา โดยใช้ sign ประกอบไปด้วย เพื่อให้เด็ก จดจำเนื้อเรื่อง เข้าใจบทเรียน เป็นการอ่านเขาเรื่อง และฝึกเขียนตอบคำถาม เพื่อแสดงถึงผลของการเรียนรู้

13. นักเรียนระดับประถมศึกษาตอนต้น หมายถึงนักเรียนระดับประถมศึกษา ปีที่ 1, 2, 3 และ 4 จากโรงเรียนสอนคนหูหนวกกุสิต และโรงเรียนสอนคนหูหนวก ทุ่งมหาเมฆ จำนวน 240 คน